

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ ﴿٨٨﴾ GÂŞİYE SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bu sûre-i celile Mekke'de nâzil olmuş. 26 âyet, 92 kelime, 321 harften ibarettir. Bu sûrede kıyâmet ve âhirete âit haberler vardır. Ayrıca Âllâh'ın varlığını anlamaya yardım edecek, bazı kevnî deliller serdedilmiştir. Hayatın bir plân ve program içinde akıp gittiği, bu akışın sonunda Âllâh'a varılacağı ve O'nun katında hesap verileceği anlatılır. Gâşiye; her şeyi saran kaplayan, dehşeti her şeye ulaşan kıyâmet günüdür.

1- هَلْ آتَيْكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ

Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, o her şeyi kuşatacak olan kıyâmetin haberi sana geldi mi?

2- وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ

Birtakım yüzler var ki o gün eğilmiş, zillete düşmüştür. Nice kimseler, o gâşiye sardığı gün eğilmiştir. Daha önce hakkı saymazken, o gün korku ve saygıyla boynunu bükümüştür.

3- عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ

Yâni bugün işe yarayacak şekilde Âllâh için hak, doğru yolda

iyi amellere çalışmamışlar. Bâtıl din, bozuk fikir ve inanç ile küfre saparak çalışmışlar. Boşuna zahmet ve sıkıntı çekmişler. Şimdi de onun cezâsını çekiyorlar.

تَضَلَّى نَارًا حَامِيَةً 4-

“Kızgın ateşe girerler.” Hâmiye’ye yâni ısı derecesi yüksek, şiddetli, kızgın bir ateşe gerilip yaslanırlar.

تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ أَنِيبَةٍ 5-

Kaynar bir pınardan su içirilirler. Kızgın su denilen, son derece sıcak, kaynar, gayet kızgın, ateş gibi pınardır.

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ 6-

Zehirli ve dikenli bir bitkiden başka yiyecekleri yoktur.

Dari; “Şibrik”ın kurusudur. Şibrik bir tür dikendir ki yaş iken onu deve yer, kuruyunca kaçıtır. Zehiri öldürücüdür.

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنَ جُوعٍ 7-

Ne besler, ne de açlıktan kurtarır. Bunlar ne besler, ne de açlığa faydaları olur. Sadece inletir ve sızlatır.

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ 8-

Birtakım yüzler de o gün hoş, nimet içinde mutlu. Yüzlerinde nimetin neşesini tanırırsın.

لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ 9-

Yaptıkları gayretlerden razı, çalıştıklarından dolayı hoşnutturlar. Zira boşuna çalışmamışlar.

10- فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ

Yüksek bir cennettedirler. Yüksek bağlar ve bahçeler içinde oturmuşlardır.

11- لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً

Orada hoşça gitmeyen boş bir söz dahi işitmezler. "Lêgiye söz" diye özellikle hata ve sövme gibi fahiş söze denir. Cennette bunlar işitilmez.

12- فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ

Cennette cari olan çeşme, pınarlar var. Hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği, hiçbir insanın aklına gelmeyen şeyler var.

13- فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ

O cennette akan pınar civarında yükseltilmiş tahtlar vardır. Yükseltilmiş denilmesinin sebebi de zeminden yüksekliği veya şerefi itibariyledir.

14- وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ

Ve küpler vardır, kulpu olmayan. Küp, sürahi, bardak gibi içecek kapları, yakınlarına konmuş.

15- وَتَمَارِقٌ مَّصْفُوفَةٌ

Sıra sıra dizilmiş yastıklar, dayanmak için konulan koltuk yastığı demektir.

16- وَزَرَابِيُّ مَبْنُوثَةٌ

Serilmiş (yahut yer yer yayılmış) döşemeler vardır. Nefis ve kıymetli döşemeler demektir.

17- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ

Bakmıyorlar mı o develere nasıl yaratılmış? Deve uzak beldelere yük götürür, vücûdca büyük olduğu yükü almak için yere çöker, sonra yine kalkar. Yedekleyicisine tâbi olur. Her nebati yer. On günden fazla susuzluğa sabreder. Bütün bunlar, onu yaratanın kemâl-i kudretine ve tedbirine delâlet eder.

18- وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ

Göğe bakmıyorlar mı nasıl yükseltilmiş? Gece gündüz görüp durdukları hayret verici göğe, yukarı doğru yükselen hava boşluğu, sayısız cisim ve yıldızlarıyla nasıl bir yükseklik verilmiş?

19- وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ

Bakmıyorlar mı dağlara nasıl dikilmiş? Nasıl yerlere konulup yerleştirilmiş?

20- وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ

Yere bakmıyorlar mı nasıl yayılmış? O dağlar, vadilerle beraber ovalar, denizler gibi düzlüklerden nasıl bir yüzey ile kaplanıp üzerinde yaşanabilecek, gezi ve yolculuk yapılabilecek şekilde düzlenmiş, döşenmiş?

21- فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكَّرٌ

Ey Habibim Sallâllâhû Aleyhivesellem, Kur'ân ile onları va'z-ı nasihat et. Senin vazifen va'z-ı nasihattır.

لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ-22

Onların üzerinde bir zorba değilsin. Her istediğin şeyi yaptırarak, kâlpilerine hükmedip dilediğin gibi imân etmelerini sağlayacak değilsin.

إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ-23

Ancak kim imândan yüz çevirir küfründe ısrar ederse, öğüt ve hatırlatmayı dinlemez ve bu irşada karşı nankörlük ederek küfürde ısrar ederse;

فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ-24

Bundan dolayı Âllâh, onu en büyük azap ile cezâlandıracaktır ki en büyük azap, ahiret azabıdır.

إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ-25

Şüphesiz onların dönüşü bizedir. Ne kadar yüz çevirseler ne kadar kaçırmaya çalışsalar, neticede dönüp bize geleceklerdir.

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ-26

Sonra da hesaplarını görmek muhakkak bize aittir. Dolayısıyla en büyük azaptan kurtulmalarına imkân ve ihtimal yoktur.

